

# Rikosuhripäivystys (RIKU)

Terhi Knuuttila, toiminnanohjaaja

Vaasan palvelupiste

Toimintaa tukee:

Verksamheten stöds av:



# RIKOSUHRIPÄIVYSTYS (RIKU)

- Rikosuhripäivystys (RIKU) parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa tuottamalla matalan kynnyksen tuki- ja neuvontapalveluita sekä vaikuttamalla rikoksen uhrin asemaan yhteiskunnassa.
  - Päärahoittaja on valtio (oikeusministeriö). STEA rahoittaa kehittämistoimintaa (esim. ihmiskaupan uhrien auttamistyö)
- 31 palvelupistettä eri puolilla Suomea
  - Länsi-Suomessa Vaasa, Kokkola, Seinäjoki
- Palvelut, tietoa ja oppaita: riku.fi
- Toteuttajana
  - Ensi- ja turvakotien liitto
  - Kirkkohallitus
  - Mannerheimin Lastensuojeluliitto
  - Suomen Mielenterveysseura (valtakunnallinen koordinaatiojärjestö)
  - Suomen Punainen Risti
  - Suomen Setlementtiliitto

# RIKU lukuina

- Asiakkaat
- Suurin osa RIKUn asiakkaista on erilaisten väkivaltarikosten uhreja – naisia 78 %, miehiä 22 % (2019)
- Ikääntyneitä vähiten (yli 64-v.), toisaalta
- Asiakkaita RIKUn eri palveluissa oli v. 2019 **18 100**  
(v. 2018 **14 300**) (1.1.-5.11.20 **17 700**)
- Yhteydenottojen syitä:
  - Lähisuhdeväkivalta 24 %
  - Seksuaalirikokset 15 %
  - Pahoinpitelyt (pl. pari- ja lähisuhteissa tapahtunut) 9 %
  - Omaisuusrikokset (mm. murto, petos, varkaus) 8 %
- Henkilöstö
- Noin 60 ammattilaista ja noin 500 vapaaehtoista, joista noin 40 juristia Juristin puhelinneuvonnassa

# Tyypillisiä rikoksen uhrin kokemuksia

- Turvattomuuden, pelon ja ahdistuksen tunteet ovat tavallisia.
- Ihminen joutuu yllättäen tilanteeseen, jota hän ei uskonut itselleen tapahtuvaksi.
- Rikoskokemus voi tuntua epätodelliselta ja painajaismaiselta.
- On hyvin tavallista, että uhri kokee syyllisyyttä tapahtuneesta ja uskoo osaltaan itse aiheuttaneensa tai mahdollistaneensa rikoksen.
- Syyllisyyden tunteeseen liittyy toisinaan myös epäily, että ympäristö syyllistää. Herkistyneessä tilassa esimerkiksi poliisin tai muiden auttajien kysymykset voidaan kokea syyllistävinä.
- **Häpeäntunteet** voivat estää uhria kertomasta tilanteestaan kenellekään. Häpeän tunnetta on vaikea itse hallita.
- Uhri saattaa myös pelätä rikoksen tekijää. Pelko voi liittyä rikoksen toistumiseen tai ajatukseen kostosta.

# RIKUn tukimuodot

- Henkilökohtaista tukea- > puhelimesta, verkossa ja kasvokkain
- Maksuton, luottamuksellinen palvelu
- Ammattihenkilöstöä ja tukihenkilöitä, jotka ovat RIKUn tärkein voimavara.
- Henkistä tukea ja rinnalla kulkemista
  - Pohdintaa rikosilmoituksen tekemisen tueksi
  - Keskusteluapua mahdollisen rikosprosessin alkaessa ja edetessä
  - Ohjausta tarpeenmukaisesti lisäpalveluihin
- Tukea ja neuvontaa rikosprosessissa
  - Ajantasaista neuvontaa rikosprosessiin liittyvissä käytännön asioissa
  - Opastusta esim. lähestymiskielto- ja vahingonkorvausasioissa
  - Tukea oikeusavustajan hankinnassa – kustannusvaikutukset / mistä sopiva avustaja ym.
  - Tukihenkilö mukana rikosilmoituksen teossa, esitutkinnassa, oikeudenkäynneissä, asianajotoimistoissa tai muissa rikosasiaan liittyvissä viranomaistapaamisissa
  - Oikeudenkäyntiin valmistautuminen: käsittelyjärjestys, odotustila- ja istuntosali järjestelyt yms

# Yhteystiedot

- RIKUn valtakunnallinen puhelin **116 006**
  - Suomeksi ma-pe klo 9-20
  - På svenska ma-pe klo 12-14
  - Soittajalle ilmainen
- RIKUn Juristin puhelinneuvonta 0800 161 177
  - ma-to klo 17-19
  - Soittajalle ilmainen
- RIKUchat auki arkisin 9–15 ja lisäksi maanantaisin 17–19
- Yhteydenottopyyntölomake RIKUn nettisivuilla  
<https://link.webropolsurveys.com/S/2DC107F19F3A2E71>

# Vaasan palvelupiste

Hovioikeudenpuistikko 13, 2. krs

Terhi Knuuttila, suomenkieliset palvelut 0400 175 269

Nathalie Wingren, ruotsinkieliset palvelut 044 0371 050

Aluejohtaja Sari Somppi